

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดทน
ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วรารณ ทองสว่างแจ้ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2549

ISBN 974-502-950-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วราภรณ์ ทองสว่างแจ้ง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุชาดา กรเพชรปณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์)

..... กรรมการ
(ดร.สุชาดา กรเพชรปณี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

..... กรรมการ
(ดร.จิรา จันทร์กระจำ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสิทธิ์ จิตรสถาพร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่...17...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปีภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.สุชาดา กรเพชรปณี ประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ทำให้
ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จึงขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ
ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำสั่งสอนความรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มเข้ารับ
การศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้ จนกระทั่งผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง และจังหวัดนครนายก
คณะครู-อาจารย์และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยระดับ
บัณฑิตศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ญาติพี่น้อง พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่คอยให้
กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วรารณ ทองสว่างแจ้ง

42925473: สาขาวิชา: เทคโนโลยีวิทยาการศึกษา; วท.ม. (เทคโนโลยีวิทยาการศึกษา)

คำสำคัญ: โมเดลสมการโครงสร้าง/ ลักษณะมุ่งอนาคต/ ความมานะอดสาหะในการเรียน

วราภรณ์ ทองสว่างแจ้ง: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ

ลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

(DEVELOPMENT OF A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF FUTURE ORIENTATION AND INDUSTRY IN STUDYING FOR HIGHER SECONDARY SCHOOL STUDENTS)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุชาดา กรเพชรปณี, Ph.D., ระพีพันธ์ ฉายวิมล, ค.ค.

175 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-950-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบวัดความมานะอดสาหะในการเรียน แบบวัดเจตคติต่อการเรียน แบบวัดบุคลิกภาพ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน และแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL 8.5 ในการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความมานะอดสาหะในการเรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครอง เพศ และบุคลิกภาพ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากผลการตรวจสอบค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 22.7 ค่า df เท่ากับ 36 ค่า p เท่ากับ 0.96 GFI เท่ากับ 0.99 $AGFI$ เท่ากับ 0.98 CFI เท่ากับ 1.00 $SRMR$ เท่ากับ 0.02 $RMSEA$ เท่ากับ 0.00 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .88 และ .70 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหะในการเรียน ได้ร้อยละ 88 และ 70 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความมานะอดสาหะในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครอง เพศ และบุคลิกภาพ ตามลำดับ โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรคั่นกลาง

42925473: MAJOR: EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY; M.Sc.

(EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY)

KEYWORDS: STRUCTURAL EQUATION MODELING/ FUTURE ORIENTATION/
INDUSTRY IN STUDYING

WRARPORN THONGSAWANGJANG: DEVELOPMENT OF A CAUSAL
RELATIONSHIP MODEL OF FUTURE ORIENTATION AND INDUSTRY IN STUDYING
FOR HIGHER SECONDARY SCHOOL STUDENTS. ADVISORY COMMITTEE: SUCHADA
KORNPETPANEE, Ph.D., RAPIN CHAYVIMOL, Ph.D. 175 P. 2006. ISBN 974-502-950-5

The purpose of this research was to develop the causal relationship model of future orientation and industry in studying for higher secondary school students. The sample consisted of 500 higher secondary school students under The Office of The Basic Education Commission in the eastern region, Thailand. The research instruments included a Personal Information of Student Questionnaire, a Future Orientation Scale, an Industry in Studying Scale, an Attitude towards studying Scale, a Personality Scale, a Child-Rearing Practice Questionnaire, a School Atmosphere Questionnaire, and a Parents' Expectation Questionnaire. Data were analyzed by descriptive statistical analysis through SPSS for Windows and the causal relationship model through LISREL 8.5

The results indicated that the model consisting of six latent variables: future orientation, industry in studying, school atmosphere, parents' expectation, sex, and personality was found consistent with empirical data at a good level. Chi-square test provided the results of consistency = 22.70, $df = 36$, $p = 0.96$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$, $CFI = 1.00$, $SRMR = 0.02$, $RMSEA = 0.00$ and $R-SQUARE = 88$, 70 percent of the variance of future orientation and industry in studying, respectively. The variables significantly affected industry in studying were: school atmosphere, parents' expectation, sex, and personality, respectively with future orientation as an mediator variable.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดทนสู่ ในการเรียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดทนสู่ ในการเรียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติ.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ขั้นตอนการสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	65
ขั้นตอนการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
ตัวแปรในการวิจัย.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	85
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงของ โมเดลการวัดตัวแปรแฝง.....	89
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต และความมานะอุตสาหะในการเรียน.....	93
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต และความมานะอุตสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	95
5 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	108
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	113
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	114
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	141
ภาคผนวก ค.....	146
ภาคผนวก ง.....	149
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปแนวคิด/ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
2	ตารางเปรียบเทียบลักษณะของการวิเคราะห์สาเหตุแบบเดิมกับ โมเดลลิสเรล.....	53
3	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดและจังหวัดที่ตั้ง.....	67
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน.....	68
5	โครงสร้างเนื้อหาแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต.....	69
6	โครงสร้างเนื้อหาแบบวัดความมานะอุตสาหะในการเรียน.....	71
7	โครงสร้างเนื้อหาแบบวัดเจตคติต่อการเรียน.....	72
8	โครงสร้างเนื้อหาแบบวัดบุคลิกภาพ.....	74
9	โครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	75
10	โครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	76
11	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม และแบบวัด.....	79
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะ ของกลุ่มตัวอย่าง.....	85
13	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปรสังเกตได้.....	87
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงลักษณะมุ่งอนาคตและตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร.....	89
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงความมานะอุตสาหะในการเรียนและ ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร.....	91
16	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม ทางการเรียน.....	92
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ใน โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอุตสาหะในการเรียน.....	94
18	ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและ ความมานะอุตสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามสมมติฐาน.....	97
19	ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและ ความมานะอุตสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปรับแก้.....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	เปรียบเทียบค่าสถิติระหว่าง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามโมเดลสมมติฐานกับ โมเดลปรับแก้..... 104

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะ อดสาหัสในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	6
2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหัสของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	52
3. ขั้นตอนการวิเคราะห์เส้นทางด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	54
4. โมเดลความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรในโมเดล.....	55
5. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดลักษณะมุ่งอนาคต.....	90
6. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดความมานะอดสาหัสในการเรียน.....	91
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	93
8. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหัส ในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามสมมติฐาน.....	96
9. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหัส ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปรับเป็นโมเดลปรับแก้.....	100